

קְרִין יְרוּשָׁלַיִם, אֵין דָן יִשְׂבָּה אֶרְדְּעָנֶת
עַד אֲמִן.

אָוִוִּין אָחֵד שָׁוֹן עֲזִירְקָטָפָעָלָעַן דֵי
יִשְׂבָּה אָין דָן חַלְלָגָן יְרוּשָׁלַיִם אָנוֹ
אָבָדָר גְּרוּוֹס רַצְץ נְוִוָּת אָין דָן גַּעַלְדָּה.
אָבָדָר גְּרוּוֹס רַצְץ נְוִוָּת אָין דָן גַּעַלְדָּה.
הַאֲדָרְדִּינָגָן. דָן אַפְּרוֹתָדְגָּזָגָס מַעֲרָדָר
הַהְעָגָן אַלְגָּם חַרְבָּן גַּעַמָּאָגָס, גַּעַרְיוֹת
אָין פַּעֲרָבָרְעָנָט דָסָם גַּעַנְגָּעָן יְרוּשָׁעָן
גַּוְסָם אָין דָן אַגְּלָלְאָפָעָעָן מַוְתָּן דָוְנְשָׁמוֹת
עַן אַגְּלָלְאָפָעָעָן מַוְתָּן דָוְנְשָׁמוֹת.

מן דורות עזען זתקען און צויזה
די פערדרער האבען אויך געהרטט
דרעם סעקרערטאר פון דער יטיבָה. חיוב
געמאכט דו ביראָה. ערנינטטען אלע
עדראַעטן-בײַטער פון דרבוּת, פעלכע
פֿאַהעֲזִין, געהעלטען דו ישיבָה און
פֿאַרְזֶן די לעזטען 5 יאַחד זיך אונִי
שרדאנען, ענטהוּקָלען און אוַוְוַנְיסָטן זיך
אוֹין אַחֲלָט-ישְׁבָּת.

הבדער אנטרכטינדרין רעם נמען איד.
רעם פון דן יישוב-הערתאלמונד דארף
מען החזקון, או צער שראקליבער מאַ
טינעם בעס איזהצעקוין יערד זדרושע
נשטה און יעדר יוד או אויך די
אלטער נידיטים אקלען זיך אַפְּרָהָען ווֹס
שאנעלער מיט הולַף און שטוצ' אוֹוֶן
חאג פון צ'רוכטצעלען דן אַעלְטַגְעָן
רייחטער יישוב, **כִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל** אַיִן
ראם לאָנד פון אַזְנוֹבָר אַבְּיָהָן.

משוח מרדכי ספּשטיין
אבּיד ווֹט ישיבת חברון "קנַת יִשְׂרָאֵל"
קעט בּוּנְשָׁוּלִים עַמִּיק.

דָּרְעֵם :

ג"י אין שענਸט אכאנו.

בען מוחר מו עקר גוט איזט.
דע יוריישע גאנזעלסערונג מווע אפער
אימבעדרונג געטען אין בערטראכט דע
גנוייסע איכטינקעט פון דער זיך, אונ
קטען שמ וווע שאר זיך נישט אויפטלן.
חאן

לוווט דן מאטקייריאלען פון קאטאי
טעןטער בע רעד קהלה אונז בעו טונטראד
געזבנט אונגעעלטפערן דן סומע פון
צ'רקרע 1,000. ואון דן ערישע
10.000. עונגן אונקונצשנט געהארען
אונן אונטראאל-קאמיטעט קפין ווארשע.
פון דער אונגעעלטסונגער סיטע זע.
בען גאנומענד געהארען דורך דער
דעראדקיעז, מיטזנט. ציטטונג, בוזן
ההונטיגען אונז 1178.25.
דורך דער טוחים - פאנק 800 ול...
האנדרענידער-באנד צ'רקרע 500 ול...
גאנק סטירזוקלטשן 135 ול. און דן
דעשט סומע און דער קהלה.
זונטצען האבען וויז גאנטפלינט אונז
דורך אונדייע דן 1000 כאנ.

עליה מזכיר ועקבן אוור שטירק בע-
שצ'טרכזון און און גענאהר שערם
אויר אלעטאנס קזען, אבער וו האונ
סידרא געהטא און ומצען אויהצע נידראן
קעון פאאר אידער טאן זיסענדין או ער
העט דאס טאר קזען פאל נושאן רעד-
לעזען.

הענשנְךָ תִּזְבַּח וְאֶת־עֲמָלֵךְ תִּזְבַּח
טָהוֹרָךְ אֲחֻזָּךְ וְאֶת־גִּילְעָדָךְ, דָן
טָהוֹרָךְ אֶת־בְּנֵיכֶן וְנֵךְ אַוְפֵךְ וְעַד־דָּטוֹנוּךְ
טָהוֹרָךְ נְצָרָתְךָ זֶה אֲשֶׁר־אָרַקְתָּךְ רַעֲנָן
טָהוֹרָךְ קָטָםְךָ. וְעַתְּ הָבָעָן נְעַמְּתָם
טָהוֹרָךְ נְרוּמָעָן פָּרָשָׂת־אַרְקוֹנוּעָן, אֲזַנְּתָם
דָּא אֲזַנְּתָמָונָן אֲזַנְּתָמָונָן קְרָנוּגָן-מָטָהָרָן
אָל גָּמָאָרָעָן חָסָם אָסָל עַמְּנוּגָהָרָן, דָן
לְאָגָע אֲזַנְּתָמָונָן וְעַחַד עַרְנָמָט אֲזַנְּתָמָונָן
גְּרָאָד חָאָט דָעָר קְדִיעָמָן . רָאָט אַבְנָעָן
הַהְלָלָעָן אֲזַנְּתָמָונָן דָעַם אַחֲנָר אַבְרָהָמָונָן
כִּי אַפְּרָהָטָן אֲזַנְּתָמָונָן הָיוּ.
דָי גָּדָרָטָונָן אֲזַנְּתָמָונָן גְּרָעָעָן אַזְעָרָעָן
שְׁחָצָעָרָעָן, סְעַן הַחַטָּא אַזְמָעָנָטָרָאָפָטָן דָי
לְאָגָע אֲזַנְּתָמָונָן חָלְגָעָרָעָן דָן שְׁטָמָאָדָן נְעַמְּתָם
אֲזַנְּתָמָונָן דָאָס נְרוּמָעָן נְעַמְּתָם הָאָס
שְׁמָעָטָט שָׁהָרָן, אֲזַנְּתָמָונָן סְאָנוּ גַּשְׁלָקָעָטָן
בְּגָעָרָעָן אַגְּזָזָוָטָלָעָן דָי לְעַצְטָעָן כָּוָן
בְּגָעָרָעָן אַגְּזָזָוָטָלָעָן דָי לְעַצְטָעָן כָּוָן

החתה זהן ווּהַ מִזְבֵּחַ שֶׁמְקֻרְבָּנָיו שְׁמַעְלָנָה
דעם פַּוּעַל שְׁמַאֲרְקָעָרְעָן שְׁנוֹגָן.
וַיהֲרִית הָאָהָן נַעֲמָוֹת מַעֲנָן רַעַם
גַּעֲשָׂלָם פַּוְן דַּעַר גַּעֲרָמוֹנוֹן אָוּן דַּאַט
חַאֲרִין חַאֲטָם אַיְהָם פַּעַת גַּעֲתָהָוּן פַּאֲרָה-
חַאֲטָם וּן אַלְלָה וַיְדָ נַעֲשָׂת אוּפָה גַּעֲמָלָן-
גַּעֲנָן אָוּן רַעַם פַּעֲרָצְדִּיןְנוֹגָבָה קַאֲטָף, אַ
לְאַנְגָּעָ אַעֲטָם נַעַד דַּעַר גַּעֲרָמוֹנוֹן הַאֲטָם
וּן חַגְּעָן דַּעַם גַּעֲרָאָגָט אָוּן עַנְדְּלִיךְ
חַחְאָס וּן אַנְגְּעָנוֹנָעָן אַעֲמָטָעָן בְּעַלְוָס
טוֹמָט אַעֲלְפָקָן וּן אָוּן אַרְבִּינְגְּעָנוֹנָעָן צַיְּ
פְּאָן אַיְהָר אָוּן צְוָמָעָר.

א ברייטוף פו חברוז.

“מי פצין חוץ תורה”.
און געהטפצען יענגן געהארען זו
דיישע קינדרער פון דער ישיבת, חעל
בע זאגען געהען עליהם, מופלניע
נדולו תורה טיט אינגעטלאנדען זו
טז מדותן, מענשען טיט גרויפען כשרו
נוווח, חעלכע פֿאַנְיָן קָרְאִיטָפַּעְמָעָטָאָגָעָן
גרויפען ציקונטמאן און געלכע סְחָה
בען געדראט דיעגען אלט לופא זו
שפערן קאָר דו בְּרֵפְּטָעָשׂ שְׁבָעָן זו
יזורען גאלקן.
צוזאָרכען האבען דו אַכְּרוֹיוֹתֶרֶגֶן
מעדרער דאס יְשִׁיבָה-חוֹן אַין חֲבוֹרָן
אַעֲלָכָם אַין פְּסָדָר גַּעֲהָעָן אַנְגְּעָפּוֹתָלָם
מִיטְּן' קָוֵל פּוֹן תּוֹרָה אַין קִינְדָּרָעָר
אַלְעָאָ לְקִינְדָּרָעָר אַין דִּי גְּרוֹפָעָץ אַלְעָאָ
חֻמְעָם נַעֲמָה סִיחָה גַּעֲזִינְגָּעָן דָּאַמְּן
לְעַרְגָּעָן אַין עַרְקָן גַּדְולִי בִּישְׁרָאֵל
הַאֲבָעָן דָּאַרְטָט גַּעֲפָגָעָן פְּלָאָקָן.
אַפְּגָגָן אַונְגַּעַרְגָּעָסָן וְאַלְקָן בְּלַעַבְעָן
דוֹ פְּלַעַע יְזִירָעָשׂ קִינְדָּרָעָר פּוֹן דָּעָה
יְשִׁיבָה אַין חֲבוֹרָן, חַעֲלָעָן יענגן גַּעַנְגָּעָן
שְׁאַלְעָעָן אַלְסָ הַיְלָנוּעָ קְרָבָנָה. פּוֹן דָּעָה
שְׁאַרְתָּאָנְדָּרָעָטָעָן, חַעֲלָעָקָן יענגן אַנְגְּדָעָר
גַּעַמְוֹהָרָתָן גַּעַמְאָרָעָן אַין דִּי שְׁפִּוְעָלָקָעָן
זָהָן וּזְהָלִים גַּעַמְגָּעָן זָהָן נְאָךְ שְׁיָעָן
אַין אַשְׁעָרָעָן צְשָׁמָנָה, אַין נְאָךְ זְהָבָעָן
וְשְׁעַלְעָעָן אַין הַפְּלָעָן.

די זאמעל - אקציע פאל
מיר האגדען אוין אונגעטען, או געפֿע
אונגערטןען געט אונז אין שפֿאדרט דאס
זאמעל-אקציע פאל די געלטונג אונז
אייז אונז בענונגנען געהארען אַפְּתָּלָעָר
מייט דעם אוון פֿעַן האט דו אקציע
ニישט אַזְעַטְנָשְׁעָלֶט אוון חן און אלעַס
אנדרערע שפֿאדרט, פֿאוֹ פֿעַן האט נַעֲמָן
שאגען זאמעלע ערלצע וואלען בְּגַעֲכָבָן
יארדען יוד אינגרערהיטים אוון גע איחט
געמָען אווא נרבּה, האט אונז מאסִין
פֿאל דעם ציעק.

דעך הינער אַקְטִימָעָט האט אַנְגָּעָן
נַסְעָן אַ גַּעֲלָלָה וַיֵּךְ צַו אַנְדָּרָען גַּעֲמָן
דעך חַנְגָּר יְהֻדָּה עַל קְרִירָהָן פֿוֹטָם
אַ הַפְּרוֹטָעָן אוֹפְּרִיךְ, אוֹ יְעַדְרָעָן וְאַלְ
אלְלָעָן גַּרְאָנָעָן וְזַנְבָּהָן, אוֹן עַם האט
וְזַה אַזְוֹנָגָעָנוּן, אוֹ נַסְעָתָא אלעַז האט
ראָרְטָעָן קִיטָעָן אַן נַסְעָן לוֹיטָן וְזַה
הַלְּטָעָן גַּעֲדָרָט חַיִּיל יְעַדְקָר אַזְעָטָן
פְּרַעְנָהָט מִיט וְזַנְעָ אַנְגָּעָן דָּאנָהָט
אוֹן בְּגַעֲעַטְמָהָנָה, אוֹן חַעַן פֿעַן חַאלְטָן
איַחַם בְּקוֹלָא חַאלָט עַר נַעֲמָס וְזַה
ונַעֲמָס אַזְוֹנָגָעָנוּן אוֹן מַהְלָאָן וְזַה

ליקוד אקללץ וו' עונקן געducן גאנזען
געון אבעזטערעלען ראמס קאסט אבער
ראט ניד אוקט אטונג אדער ציטין
מצל באילד האדען וו' געקטמען נימצ
פוחנות ערנש טילמעער, טו' חעלכען
ו' האבען דעם אוניריך בעכבר.
דו האונדריך שעתהן יהודית, אכורותם
פרוי, חעלכען החטט בעי איזה נאלצער
געשידערוותט ערמאנט אויר א געט
טען גאט-אקטער, ערנערינג פוגען דו
קאמפערן האם קומען רארש פאָר גיט
פעספינגען אוון דו פונת האם דיזאָת
דער שטדרט אוון דו איזנעריגער, האם
אטדריך אונס נידען דו סענדר צעל.
בז אַפְּעַתְּעָן אוון אלְאָכְּפָּמָּן אוון לִזְמָעָן
פָּאָר דָּעָר שְׂכִירֶתְּדִוְנָגָן אוון זו האט
זיעל טאל געטרטט. או זי זעל
אויך געטען אַזְלָעָן סְאָנוֹ אַגְּפְּטָל
זון שלאָכְּט.

טיר פרויין זענען אויך פֿעַנְשָׁעָן
אווי זו די מְעַנְדָּר—חָטָט זו גַּעַט ווּרְקָ
געדרטפֿטָן—אוון פֿעַדְחָעָס זאלען טיר
ויצען אוון שְׂאָרְבָּדָן אַגְּזָנְעָרָעָט מְעַנְדָּר
זאלען וו' אַעֲרָא אוון אַגְּזָנְעָרָעָט לְעֵלָן רָאָט
לְעֵבָעָן מְוִרְקָדְעָן אויך אווי זו זו

ענבר נערפער איזן זיך חונדר א זונט
און ערפער צום שונא, און אם און
וונער פלוכט דאס צו פהו.
און אויפט אנדראץ שרייזן פהו דאס
גשומט חעל איז זיין אַנְאָוִינְגֶּהָם, איז
פעל איגנערהייס נוישט וויצן, איז טו
גלאך טיט אלע קעטטען און זונגען,
טיט אואלע געראנקען און ריי שעה-
צע וחוורות אַרְוָמְעָנְגְּנְגָעָן גאנציג טען
און נאפע, זיין חעט נישט געהט דקען
רוות, איזער געיחסען האט זיין געפלאנט
און זיין האט זיך געזוחטל זונדרן און
וואנטער, גאנציג גאנציג דאס זיך גאנציג.

בן דעם גרויסען גאנן ר' משה טידר
עטנטין ראש פון דער ישיבת פגודה
וואראל' אין חבורן האבן פור עזקן
טען זו פערעטאנטלען פלאגנער
בריעו: ב' ירושלים, 5.9.1929

ווחדר געערתראען רעדאקיין
שטעה העניריג צוּבְרַכְעָן אין אַן
פון טערען חונגען פון ווֹךְ צוֹ אַפְּנִין
טיט פֶּלְגַּנְדָּע שׂוֹרֹתָן. אַלְכַּעַם אַעֲשֵׂה
לען פְּחַן פְּקַד גַּעֲנוֹן מְלַקְּמָה אַיִלְךְ
שְׁאַלְפָעָן פָּן אַמְּצָעָה. צְפָוּנָה.
נְחָאוֹס הָאָמָּה אַיְהָר שְׁוֹן אַבְּרָעָמִי
גַּעֲלָת אַן אַפְּעָר צְפָוּנָה דָּן טְרוּרִינָה
גַּעֲשָׁעָה עַנוֹנָה עָן אַרְץ - יִשְׂרָאֵל, אַז
אַלְעַזְכָּרְעָן אַן לְאָנָה, פָּן חֻלְכָּעָד
אַלְמָעַג הַפְּלִינְגָּה שְׁמָדָרָת פָּן אַנוֹנָעָר
אַבְּוֹת תְּבָדוֹן הָאָמָּה פְּקָדָנָטָעָן דָּעַם
עַרְשָׁעָן פְּלָאָעָן לְיוֹטָה דָּי צָהָל פָּן נְעַמְּדָה
פְּאַלְעָנָג קְרַבְנָהָות. פְּעַרְמָה עַנְדָּקָעָט
אַן דָּאָס חַרְבָּה חַעֲרָעָן פָּן גַּאֲזָעָן וְיִ-
רְיִשְׁעָן יְשָׁוֹב.

חוֹן גַּעֲהָוָטָה, האָמָּה ווֹךְ אַן דָּי לְעַזְבָּן
פָּעָן יִשְׂרָאֵל דָּעַר יִשְׁוֹב אַן חַבְיוֹן גַּעַנְתָּן
נְטוֹעָן עַנְחָוֹקְלָעָן אַרְאָמָק דָּעַם אַיִלְךְ
שְׁרָגָעָן דָּאָרָת דָּי חַעַלְעָה - גַּעֲרָה עַמְּדָה
יִשְׁיבָה "כִּנְסָת" - יִשְׂרָאֵל, חֻלְכָּק אַיִלְךְ
דָּאָרָת גַּעֲרִינְדָּקָט גַּעֲהָוָעָן טִיט אַ-
יִשְׁהָרָגְרָוק.

אַן פְּשָׁעָן דָּי ८ וְאַתָּה עַפְוָסָמָעָן
פָּון דָּי יִשְׁבָּח אַן חַבְיוֹן וְעַגְעָן דָּי
וְיִרְשָׁוֹס - אַרְאָדָוָע עַדְעַזְבָּנָעָן גַּעַנְתָּן
וְאַחֲרָה פְּרִימְנְדָלִיכָּע אַן פְּשָׁעָן גַּעַנְתָּן
אַוְנָגָנְגָעָן אַוְנְטָגָנְגָעָן צָוָעָרָטָע
דָּאָס אַוְיסְגָּרָעָן אַוְעַלְלָאָעָן עַגְלָנוּבָּאָן
פְּרָנוּגָוָן גַּעַנְתָּן אַוְנְטָגָנְגָעָן.

זה מ'האט וזה אבער ארכיטקטונו
האנדען זיך דז צילען מעדער אוין
ונשט אבענשטעטן פון דראגנער צ
דו שיחיה פיעל ישבה בחורין, קיעע
טמערץ יודושע קונדרע, חעלען וענגן
געקוטאן פון א' שערתוינקלונגס דעם
געראנט שון איזו צירע נרוואט נבייאט
אנדרה חעלען חצאווער פארקוטאן, או
צערהייט פון פראט. האטען איי
דורךוים דערפער או דז אנדרא זאַל
ארטנרטעטן און דער גאנען, און מיר
גלויבען זאג פון העט צוועען זיך
ארטוקוטאן, פידר פילען בלויו אונ
טערקען אויף דעם זאג פון האט שער
גער און רוכטנער געטען חן דער אַטטער
ענפער זעל קיטען און דער אַטטער
פֿאָרֶם, דעם תיסט זאג פון טראטען יאַ
ארטן און דער גאנען, נאָר זי עער-
לטנונג דאס און דעם. און דער ענט-
שער אויף נין, פון ואָנאר און תוּך
גענותן האט] ער דעם זעלבען אונ
חאָטאָ, מאָגט עם אַגער אַ לְּקַטְּטָן
אַפְּנַדְּזָק.

חעד נאָך אָנוֹ הז זען צערענקיין דעם
עם הכהוב... אל... לחזיא... מאָס
זע געטומן או דער גאנט דער קלענָן
פֿאָרֶם זעל אַז גַּזְעָן...

רְדוּגָן יְהִי אַשְׁקָרָתֶם מָטוֹן שָׁפְטָנוּגָן אֵוּ-
סְעִיר דָּעַם הָאֵט בְּנֵי כְּבִיהֶמֶן אֵין הַוִּי-
אַוִּיסְנוֹגָחָעַן חַיִּין אֲזַנְן שָׁפְטָנוּגָן, אַזְלָ-
בָּל אַוְתָם הָעַט וְלֹךְ נַעֲמָגָעַן דָּעַר שְׁדָרָ-
חַיְאָמָעַן אָוֹן דָּאַרְזָדָעַן חַיִּים יְזַדְּרָמָ-
גַּעֲמָגָעַן אָנָרְעָמָעַן שְׁלִימָטָעַן - אַחֲרָ-
פְּרָאַץ דָּעַם דָּאֵס הָאֵט הָאֵט וְזַ-
גַּעֲמָגָעַן אָוֹן צָעָנָרָעַן גַּן שְׁמָאָרָתָן.
דָּקְרָהָלָן אָוֹן דָּו לְאָגָע אָוֹן שְׁמָאָרָתָן
גַּעֲמָגָעַן הָאֵט אַמְּאָל שְׁמָאָרָתָן אַזְלָ-
אַנְגָּשָׂאַרְעָמָגָעַן, דָּעַר אַזְוֹן הָאֵט גַּשְׁמָ-
אוֹי חַיִּים מְעַן הָאֵט גַּרְזָקָגָעַן יְזַדְּרָ-
נִינְגָּעַן גַּלְעָלָוֹת טִוְּמָן בְּלָעָנָגָעַן דָּו-
שְׁפָרָדָתָן כָּאָר עַר הָאֵט אַנְגָּחוֹבָגָעַן אַ-
חַעַטְמָגָעַן אַגְּנוֹרָה פִּיטְעַן גַּטְמָכְרָדְרִיעָנָן.
דָּאֵס שְׁפְטָנוּגָן.
דָּו טְרָעָקָעַן זְגָעַן אַזְגָּרְהָוִיטָן גַּעַ-
חַעַן יְזַהְרָ שְׁנָעַלְעָן אָוֹן גַּרְעָאָזָעָן מְעַן-
שָׁעָן, וְזַהְעָפָעָן וְזַרְעָהָרָעָן צְיוּגָלָעָ-
דְּעָזְוֹדָידָטָן אַנְגָּרוֹגָעָהָן צְיוּגָלָעָ-
רְוָנָגָן בְּזַוְּ הָאָגָעָן גַּנְשָׁתָן גַּרְוָלָ-
אַפְּנָזְוֹנָעָמָעַן דָּו טְמָאָרָתָן דָּוֹרְכָּתָן שְׁפָרָוָ-
אָוֹן עַרְשָׁתָה חַעַן יְזַעְעָר אַגְּנוֹרָהָפָה חָאֵס יְזַ-
נִשְׁתָּה אַיְנָגָעָהָבָעָן אָוֹן וְזַהְעָפָעָן גַּעַ-
לְגַעַעַן אַפְּלָהָה, וְזְגָעָן וְזַיְגָרָהָנוֹן.
גַּעַעַן צְיוּגָלָעָנָרָגָעָן.
אָוֹן אוֹוִי הָהָבָעָן וְזַיְדָה אַוְיֵיד גַּעַטְחָוָן
אָוֹן גַּעַלְעָאָהָלָיָעָן, אוֹוִי חַו וְזַחְאָבָעָנָה
גַּעַחָאָה אַגְּנוֹעָאָמָעָלָה אַרְוֹם דָּעַר שְׁמָאָרָתָן
אַגְּרוֹיָסָעָן זְהָלָ מְוִילָעָר אַזְוֹן גְּלָוָיָה
פְּלָחָתָה הָהָבָעָן וְזַחְאָגָהָיָבָעָן אַחֲרָ-
רָעָן אַגְּנוֹרָהָפָה אָוֹן גַּעַטְמָעָן גַּעַשְׁיָסָעָן דָּ-
שְׁמָאָרָתָן אָוֹן דָּאֵס שְׁפְטָנוּגָן.
דָּאֵס מְוִילָעָשָׁן מְלִיאָעָר אָוֹן דָּו צַ-
אַיְלָ מְעַנְשָׁעָן אָסָה הָהָבָעָן וְזַחְפָּנוֹגָעָן
אָוֹן בְּיַעֲלָקָמְלָיָעָן הָהָבָעָן גַּעַקְשָׁמָהָה חַ-
דָּו הָלָבָעָן אָסָה זַיְמָרְטָרְגָּוָגָעָן דָּאֵס
פְּרָאַץ אָוֹן זַיְמָרְטָרְגָּוָגָעָן וְזַיְמָרְטָרְגָּוָגָעָן.

דָּסֶר בְּשָׁלוֹם אֹו זַיִן פָּאָרֶם.

די יודיישע העלדיין. (4)

אָנוּ טְעֵמָה אַנְתָּךְ חִימָאָרְיוֹעָן עֲרַצְעַהְלָוָן קְנוּ יְרוּשָׁעָן לְעַבְעָן אַיִן מְזֻלָּעָן
כָּוֹן אַיְלָעָה אַיְלָעָם בְּרָבָרָן וְגַלְגָּלָה
אַיְיָן 17-מְאּוֹן וְאַהֲרָבָן בְּעָרָה

שיטים — מיר קעגן צו אפרה
האגען דעם פולען צוטורי, און ז
דאס אונגענצען.

און דאנק אפר מענג העורן
דעם גרויסקן צוטורי האס איזה שץ-
מיר — האט אברהם נזאונט — ג
בז פון געסטען חילען קען אויף
נישט אונגענצען, אויך קען אויף
נושט נעפען אונט גרויסע און דיז
פעראנט הארטילקרט אונזשיטרען
דעם חילטונגטען איזהן אויף אונט
עס און אונגענונג דער נזחון און
כבוד פון אונזער פוליטער, און
אייחר חילען דורךאים און אויך זאל
מוש רעם גערנעםן, קען איך
שחון נאר מיט דער בעטפערונג
ש גיעטערעד קאמיסע.

וואלד און אויףן ארט געש-
געארען א פַּעֲזִיזָעֵד מְרֹחַיָּה
רוזנס-אטט אונטער דער פְּנַפְּה
פון אברהטן' חעלכער און געגען
שאקייטער ליטער פון דער פרטער
טירוגן פון נאנצען מולטער
האט זיך געגונען און די מוייזענדער פְּרִי-
מעגען האס האבען זיך צוינען
פְּלַטְמָן און דער שטאדט.

אווי חן אלע אפנאייגער און
אנגעטטעג קין ביעלטלייע חיז
ויך דעהקעטן און געשטעלט ויך
קידט, האט אברהם זונע הוו —
אונט גוועט האט האט האט האט
שיטים דער גערנונג און דער גערנונג
האגען זיך דאס ערסטע פְּאַל צוינען-
קעטען אויף א זונען, חאט זיך דער
האט מאנדונג טיט נרויס פְּלַטְמָן איבער-
געטען אויך אברהטן געגען זיך א
אונגעחוירע גרויסער לאנער פון חיב
אותה און פְּלַטְמָן-פְּרִיךְוּטן חעלען ער
האט געשטעלט צו דער דומפאיזע
פְּלַטְמָן פְּלִיטָר.

אלע אונגענדע מרייזט האבען
אברהטן זעהר איבערט מפונע האדרון
זערויקט דז האה, און אברהם האט
זעט דאן אונגעגעגען די גענויע ראייה
זון זון לאנער ואונגעדוון :

איך גונט איביך איבערט מפונע האדרון
די ראייה פון פְּנַכְּעָד שפְּנַכְּעָד פְּרִיךְוּט-
זען או איהר זעלט היסען די אווי זיך
זעט זיך אומזונען, און זיך צו פְּרִיךְוּט.
שעלען.

איך אלען פְּאַר — האט דער קא-
טמאנדונג אוישטעלענדונג זיך אונגע-
זעטען — או פְּעַן זאל אברהטן או-
געגעגען די גאנצע פְּרִיךְוּטנְרוּזָן,
איך זעל שעלען און זיין רשות אויך
דעם זאנט האט זאט אויך הקב-
שיגעגעטאלט און זעל ער אונטירען
האט דער גערטילונג פון די פְּרִיךְוּט-
טונג איך נלייב או ער און דער פְּאַ-
טיגטפער פְּאַל אַרְדָּר אַזְזִי פְּרִיךְוּט-
זיך זיך.

בלומ, הויט און גערטען - קראנק
דאָרגעטען דורךן צבוריין פון נאַויליגן
פֿרְנַצְיָהּ אַוְּךְ, גִּוֹּמְעָרֶךְ וְגִּוְּנִיְּצָרֶךְ אַךְ
דִּיוֹאָנְגָּנְסָ-פְּרָעָלָעָלָנְגָּשָׁן, סְפָּעָלָעָלָנְגָּן בְּעָן
שְׂגָנְגָן, או טוֹס דָּקְרָוְקָגָן פָּן אַהֲסָאָר

Franciszka Józefa

זונט אַחֲרֵי יִצְחָק בְּצִוְּתָהָוּ צְבָרְיוֹן.

אַיךְ פָּאָר מְרוֹתָהָעָס אַבְּרוֹאַנְגָּן,
צַי דָּרָר הַמְּנוּגָּר עַרְחָלָמָּוֹן גַּעַן
הַעֲרָעָן פְּאַלְגָּעָנְיָהּ אַבְּרוֹאַנְגָּן:
דִּרְ מְפָרְקָוּסְעָלָר, דִּרְ גְּאַלְקָהָעָלָר
טָאָן, דִּרְ גְּאַטְהָאָהָעָן, נַאֲפָאָן קָטָן, חַיָּמָה
חַעַקְלָעָר, שָׁ. נַאֲלָרָאָטָן, אַרְטָרָוְרָגָר.
גִּיאַמְּאָהָסָן, קָאַרְטָאָל מְאַרְקָוּסְעָלָר, אַעֲנָן,
עַשְׂרָה דְּבָרָהָן, אַן אַגְּוֹשָׁן, פְּשָׂוֹסָהָן.
קָהָר.
דִּי שְׁלָעָן חָרָטָן גַּעַטְהָרָט אַן יְוָרָה

שְׁעָן כָּאַיְטָהָנְגָּלָעָן גַּמְפָט.

דִּי הַגָּעָגָעָה אַנְדָּרָעָקָעָר שְׁלָעָן רַעַן
בְּעָמָן וְךָ אַלְסָ אַבְּגָעָן פָּוֹן דָּן עַלְפָטָטָע
אַן דָּן בְּעַטָּמָעָשׁוֹלָעָן אַיְלָעָן פְּוֹלָעָן.
אַלְסָ אַרְטָרָטָן, פְּרָעָלָמָן, אַרְטָרָגָר
שְׁלָעָן, דִּרְ מְפָרְקָוּסְעָלָר, דִּרְ גְּאַלְקָהָעָלָר
טָאָן, דִּרְ גְּאַטְהָאָהָעָן, נַאֲפָאָן קָטָן, חַיָּמָה
חַעַקְלָעָר, שָׁ. נַאֲלָרָאָטָן, אַרְטָרָוְרָגָר.
גִּיאַמְּאָהָסָן, קָאַרְטָאָל מְאַרְקָוּסְעָלָר, אַעֲנָן,
עַשְׂרָה דְּבָרָהָן, אַן אַגְּוֹשָׁן, פְּשָׂוֹסָהָן.
קָהָר.

דִּי שְׁלָעָן חָרָטָן גַּעַטְהָרָט אַן יְוָרָה
שְׁעָן כָּאַיְטָהָנְגָּלָעָן גַּמְפָט.
סְפָם.

דִּי האַנְדָּרָעָקָעָר-בָּאָן

אלְסָ 12. טְלָקְפָּאָן 812.

מְאָכָט בְּעָקָנָט דָּרָט אַן דָּרָר בְּגָנָק
וּבְרָעָן גַּעַטָּאָכָט אַלְעָרָאָט נַעַלְרָאָפָע-
דְּאָזָיָעָם וְהַיְיָ דִּיסְקָאָנָט, וְחַעַקְלָעָן אַיְלָעָן
פְּרָאַטָּעָן אַיְוָקָאָסָא, עַס וּבְרָעָן
אוֹירָן אַנְגָּעָנוֹמָעָן וּבְקָאָרָעָן אַן אַפְּשָׁטוֹ
רוֹגָנָעָן פָּוֹן 50 נָרָ. אַן, דִּי בָּאָן אַן
אַפְּגָן יִצְחָקָן טָאָגָן פָּוֹן 9 פְּרָיהָן בְּיָן 2
מִיטָּאָגָן אַן פָּוֹן 5 בְּיָן 7 אַחֲנָר.
בְּעַמְּרָקָוּנָן אַלְסָ מִינְגָּלְדָּרָעָר אַן
אַגְּוֹנָרָאָרָעָר אַיְלָעָן אַגְּנָעָנוֹמָעָן אַיְדָי
סְוּחָרִים אַן קְלִינְהָעָנְדָרָקָר.

שבָּת אַן דִּי בָּאָן גַּעַשְׁלָאָסָן.

איְן סְוֹט אַגְּוֹנָלְגָּוֹן פְּרָאַטָּעָן אוֹפָן דָּו
לוֹעָן פְּרָעָן אַרְתָּא, זַי הַבְּגָעָן קְפָּוֹן צְמָט
נוֹשָׁאָה, הַאָסְפָּלָעָן וְךָ אַיְדָי.

צִי אַיְן וּוּרְקָלִיךְ נִישְׁתָּמָעָן

לִיךְ קִין פְּעָרָאַיְינָגָוֹן:

אַיךְ מְפָן דָּרָט דִּי אַחֲנָר קְלִינְהָעָנְדָרָקָר.

חוּלָעָן פְּאַרְאָעָן, חַעַלְבָּעָן עַרְחָלָמָּוֹן.

בְּיָן אַנְגָּוֹנָן אַיְלָעָן פְּרָאַטָּעָן.

חוּלָעָן פְּאַרְאָעָן, חַעַלְבָּעָן עַרְחָלָמָּוֹן.

בְּיָן אַנְגָּוֹנָן אַיְלָעָן פְּרָאַטָּעָן.

בְּיָן אַנְ

